

Budapest Restart

Javaslatok a főváros felelős újraindításához

Karácsony Gergely főpolgármester

Mindenhol a világon a nagyvárosok a leginkább kitettek a koronavírus-fertőzés hatásainak. Magyarországon Budapest. Ennek okai máshol kívül is esnek a politikai vitákon: itt élnek a legtöbben, itt a legtöbb a társadalmi kontaktus is, a főváros a világ vérkeringésébe leginkább bekötött része az országnak, a turizmus első számú célpontja, itt van a legtöbb a kórház, az idősothton, a hajléktalan ember. Helyes tehát, ha a nagyvárosokra, így Budapestre speciális figyelem jut, különleges szabályok vonatkoznak a járvány elleni védekezésben.

A magyar kormány a sokat vitatott felhatalmazási törvény erejével nem csak a cselekvés jogát, de az információk kisajátításával valójában a megalapozott döntések lehetőségét is monopolizálta. Ma Magyarországon egyetlen település egyetlen polgármestere sem tud többet a védekezés háttéréről, mint bármely, a tudósításokat követő magyar állampolgár. Ezen a helyzeten változtatni látszott, hogy főpolgármesterként a Megyei Jogú Városok Szövetségének elnökével együtt a kormány ülésén azt az ígéretet kaptam, hogy egy hónapon belül a kormány egyeztetést kezd az önkormányzati szövetségekkel. Az egy hónap már eltelt, még az időpontot sem jelölték ki.

A miniszterelnök ugyanakkor bejelentette, hogy a védekezés első szakasza lezárult. Itt a lehetőség tehát, hogy levonjuk a tanulságokat, és a védekezés következő szakaszát az eddigieknél jobban, hatékonyabban, kiszámíthatóbban, átláthatóan, a partnerségre építve alapozzuk meg.

Objektív adatok bizonyítják, hogy a budapestiek példát mutattak együttműködésből. A fővárosban csökkent a legnagyobb mértékben a társadalmi kontaktusok száma, ahogy azt a Google statisztikai és a kormánynak bemutatott, a mobiltelefonok cellainformációiból kinyert adatok is bizonyítják. A BKK jelentései szerint a tömegközlekedésben már az első héten 95 százalékos volt a maszk viselésére vonatkozó szabályok betartása. A kiskereskedelemben is azt mutatják a visszajelzések, hogy a nagy többség elfogadta az arc eltakarását előíró fővárosi rendelkezéseket. A közúti forgalom azonban növekedni látszik, jelenleg a járvány előtti időszak 65-70 százalékának megfelelő, a növekedésnek jelentős lökést adott az ingyenes parkolás bevezetése. Mindeközben dinamikus növekedésnek indult a kerékpárral közlekedők száma a városban.

A budapestiek tiszteletreméltó fegyelmezettséggel tartották be a sokszor kényelmetlen, mégis szükséges korlátozó intézkedéseket és szabályokat. Joggal várják hát el, hogy világosan elmondják nekik a döntéshozók, mikor, mire számíthatnak, és hogy az életüket befolyásoló döntések milyen információk alapján születnek. Mivel a jelenleg érvényben levő korlátozásokat kormányrendeletek szabályozzák, ezek módosítása, a módosítások stratégiába ágyazása, és ezek világos kommunikációja egyaránt a kormány felelőssége és kötelessége - amihez a Fővárosi Önkormányzat kész minden segítséget, együttműködést és támogatást megadni.

A budapestiek példamutatása a kormány és az önkormányzatok viszonyában is tanulságul szolgál. Az együttműködés jegyében a védekezés második szakaszához olyan eszközöket kell találnunk, amelyeket hosszabb távon is fenn tudunk tartani, és amelyek mellett az élet a lehető legjobban hasonlít a megszokotthoz. Fontos, hogy az újranyitás reális ütemterve mindenki számára ellenőrizhetőbbé és tervezhetőbbé tegye a folyamatot, ez segít minimálisra csökkenteni a járványhelyzet okozta terhek negatív hatásait..

A Budapest Restart programról elkezdett gondolkodás, az arról szóló kommunikáció nem keltheti azt a hamis illúziót, mintha túllennénk a járványon – az út, ami előttünk áll még, alighahem hosszú lesz. A város fokozatos és óvatos újranyitását úgy kell megtervezni, hogy a járvány bármikori újbóli “belobbanására”, esetleges szezonális visszatérére is reagálni is tudjunk.

A hétköznapok korábbiakhoz hasonló rendje lépésről-lépésre, a következő feltételek teljesülése esetén állítható helyre:

- a) az új fertőzöttek száma alacsony szinten stabilizálódik,
- b) a tesztelés tömeges és folyamatos, ezek adatai nyilvánosak és alátámasztják az újranyitás lehetőségét
- c) felépülnek a szükséges egészségügyi tartalékkapacitások, és senki nem eshet el olyan ellátástól, amelynek elmaradása maradandó egészségromlást okozna,
- d) továbbra is fegyelmezetten betartjuk az ismert biztonsági intézkedéseket (higiéniai intézkedések, száj- és orrvédő eszközök viselése, távolságtartási szabályok).

Amennyiben a kormány úgy ítéli meg, hogy a fenti feltételek teljesültek, úgy az eddigi korlátozó intézkedések lazításával, specifikus, rájuk szabott szabályok megalkotásával újra kinyithatnának az üzletek és a vendéglátóhelyek. A fizikai távolságtartás lehetséges mértékétől és a résztvevők közötti kontaktus intenzitásától függően fokozatosan újra lehetővé kellene tenni – szintén részletes előírások megalkotásával és ellenőrzésével - a közösségi, kulturális és sportrendezvények szervezését.

Folyamatosan figyelni, elemezni szükséges az újranyitás után az esetleges új megbetegedések alakulását, azt, miként hat a korlátozások lazítása a járvány

alakulására. Mindezek alapján a védekezés második szakaszának programja az alábbi három elven kell alapuljon:

- Minden intézkedés középpontjában az emberi élet és egészség megóvása áll.
- Az egészségvédelem, valamint a társadalmi élet fokozatos újraindítása kölcsönösen függenek egymástól.
- A jövőben meghozandó intézkedéseket a fenntarthatóság és a rugalmasság kell hogy jellemezze.

Budapest újraindításának stratégiáját az alábbi 7+1 lépésre lehet alapozni. Ezek egy része önálló kormányzati hatáskör, másik része a fővárosi városvezetés döntési jogkörébe tartozik, ám mindegyik igényli a kormány és az önkormányzatok újrafogalmazott viszonyát a járvány elleni védekezés második szakaszában.

1. Önkormányzatok bevonása, tiszta és világos tájékoztatás

Minden felmérés azt mutatja, hogy még mindig magas szintű a koronavírus-járványra tekintettel hozott politikai intézkedések elfogadottsága. Arra kell ugyanakkor számítani, hogy az intézkedések jelenlegi támogatottsága annál sérülékenyebb lesz, minél tovább tartanak.

Az önkormányzatoknak éppúgy, mint a polgároknak joguk van tudni, milyen információk, miféle elemzések alapján enyhíti, vagy tartja fenn a korlátozó intézkedéseket a kormány. Általánosságban elmondható, hogy a normákat akkor követik leginkább az emberek, ha azok világosak,

egyértelműek és érthetőek. Ennek ismeretében különösen fontos, hogy a koronavírus-járvánnyal összefüggésben hozott politikai intézkedések megfogalmazása és indoklása is egyértelmű, világos legyen, ezek egyszerre apelláljanak az egyéni érdekre, valamint a mások iránti felelősségre.

Mindez nem csak a kormány és az operatív törzs járványüggyel kapcsolatos tájékoztatási protokolljának, adatszolgáltatásának érdemi megváltoztatását igényli, hanem azt is, hogy a korábbi ígéretnek megfelelően mielőbb kezdődjön egyeztetés a kormány és az önkormányzati szövetségek között. Sem a járványhelyzet, sem a gazdasági-szociális válság sikeres kezelése nem képzelhető el az önkormányzatok bevonása nélkül, és teljességgel lehetetlen ellenükre.

2. A tömeges tesztelés adatainak nyilvánossága

A főváros vezetése régóta követeli, hogy kezdődjön el a legnagyobb rizikófaktorú csoportok, így az ország összes idősothonának, a kórházi és egészségügyi dolgozóknak, a szociális ellátásban dolgozóknak és a hajléktalanoknak a tesztelése.

A jelenlegi tudásunk szerint a fertőzés Budapesten – de jó eséllyel igaz ez az ország egész területére - elsősorban kórházban és kórházból terjed. Az eddigi adatok a lakossági átfertőződésnek alacsony szintjét mutatják. A lakossági átfertőződés alacsonyabb szintjéhez hozzájárultak a korlátozó intézkedések, mindenekelött az, hogy a korlátozásokat a budapestiek példás fegyelmezettséggel tartották be. A budapestieknek tehát egész egyszerűen járnak azok az információk, amelyeket a kormány eddig nem

hogy a közvéleménnyel nem osztott meg, de a városvezetésnek sem hozta tudomására. Pedig a Budapest Restart stratégia tervezéséhez is elengedhetetlen, hogy a Fővárosi Önkormányzat megkapja a kormánytól az alábbi adatokat:

- a Budapest területén elvégzett hivatalos és a kormányzat által elfogadott PCR tesztek számát, a tesztre okot adó körülmények szerinti bontásban (légúti tünet, kontakt, egyéb)
- a Budapest területén elvégzett, pozitív eredményű, hivatalos és a kormányzat által elfogadott PCR tesztek számát a sztenderd korcsoport bontásban, illetve annak megjelölését, hogy ezen belül hány fertőzés minősül „lakosságinak” és nozokomiális fertőzésnek.
- A kormány Koronavírus-kutató Akciócsoportjának elemzéseit a járvány esetleges visszatérésének lehetőségéről

Ezen adatok nyilvánossága fontos hozzájárulás lenne a megfontolt újranyitás tervezéséhez. Az eddigi erősen tünetorientált adatgyűjtések torz képet adnak a fertőzés folyamatáról. Fontos éppen ezért jelentős mértékben javítani a lakosság fertőzöttségének és immunitásának feltérképezésén, elsősorban a fertőzöttség és az immunitás reprezentatív és regionális felmérésén keresztül, ahogyan az több egyetem összefogásával el is kezdődött. A reprezentatív felmérésekből nyert adatokat be kell táplálni olyan dinamikus modellekbe, amelyek megbízhatóbb rövidtávú előrejelzések készülhetnek. Ezekkel azután megtámogathatók a döntések, valamint lehetővé válik a politikai intézkedések hatékonyságának felülvizsgálata is.

3. Új szabályok az egészségügyi és szociális ellátórendszerben

A kórházi kapacitások biztosítása mindenhol fontos feltétele a korlátozások részleges feloldásának. A magyar kormány ennek érdekében a kórházi ágyak nagymértékű felszabadításáról döntött, emiatt több ezer kórházban ápolat beteg ember házi ápolásának terhét áthárította a családokra és az önkormányzatok szociális ellátórendszerére. A sokat vitatott döntés felülvizsgálatának része kell legyen a hazaküldött betegek, valamint az őket ápoló családok és szociális munkások tesztelésének elrendelése.

Tart a szakmai vita a „svéd modell” egészének megítéléséről, ám annak részét képező intézkedés magyarországi bevezetésének lehetőségét érdemes megfontolnia a kormánynak. A svéd népegészségügyi intézet szerint a járványkezelés legfontosabb eszköze, hogy mindenkit felszólítottak arra: ha a legkevésbé is betegnek, a szokásosnál gyengébbnek érzi magát, maradjon otthon/menjen haza, izolálja magát mindaddig, amíg újra teljesen egészségesnek érzi magát, és még két napig. Ezt a svéd kormány azzal támogatta, hogy az otthon maradó munkavállaló betegszabadságához/táppénzéhez nem kell orvosi igazolás három hétig (sőt beteg gyerekekkel is orvosi igazolás nélkül lehet otthon lenni táppénzen), a kieső bér fizetését erre a három hétre az állam magára vállalta. Egy ilyen, vagy ehhez hasonló intézkedés bevezetése Magyarországon is jelentős mértékben járulna hozzá a lakossági fertőzések alacsony szintjének fenntartásához, megóvná az egészségügyi dolgozókat is a fertőzés terjedésétől, nem terhelné túl az egészségügyi kapacitásokat, nem melleleg Svédországban az egyéb, szezonális fertőzések hatásait is jelentős mértékben csökkentette.

Jelenlegi tudásunk szerint a járvány intézményi keretek között, elsősorban a kórházakban és a kórházakkal szoros kapcsolatban álló intézményekben sokkal erőteljesebben pusztít, mint a lakosság körében. Ezért is kell kivizsgálni, milyen megfontolásból hozta márciusban a fővárosi kormányhivatal azon határozatát, amely a kórházak között, vagy onnan idősotthonokba visszakerülő betegek előzetes tesztelését „felesleges költségnek” minősítette. Meg kell nevezni ennek a nyilvánvalóan hibás és szakmaiatlan döntésnek a felelőseit, fel kell tárni azt is, hogyan járult hozzá ez a határozat a járvány terjedéséhez a kórházakban és az idősotthonokban. A felelősség megállapításának indokát a minap az Orbán-kormány egykori szociális ügyekért felelős helyettes államtitkára foglalta össze pontosan: *„A magas ápolási szükségletű ellátottak „ingáztak” az egészségügyi és a szociális intézmények között. Ez önmagában óriási fertőzőshordozási veszély – különösen addig, amíg kötelezővé nem tették a negatív koronavírus-teszteket a kórházból idősok otthonába kerülés/visszakerülés feltételeként. Az intézkedés előtt – egyesek szerint azóta is – százával kerültek ki kórházakból, kezelésekről olyan lakók, ellátottak, akik „behozták” a falak közé a vírust.”*

A fertőzés terjedésének megakadályozása szempontjában különös fontosságú ennek a felelőtlen kormányhivatali határozatnak a visszavonása, és annak előírása, hogy kórházból csak negatív teszt birtokában lehet elszállítani betegeket bármely más intézménybe, vagy az otthonába.

A kórházakban és az idősotthonokban a folyamatos szűrést és a szigorú látogatási tilalmat az egyéb korlátozások enyhítésekor is fenn kell tartani.

Ezzel együtt meg kell kezdeni a szociális intézményekre, időotthonokra vonatkozó szabályok azonnali felülvizsgálatát, azok hozzáigazítását a járvány jelentette kihívásokhoz. Ennek keretében meg kell teremteni a szociális szféra dolgozói számára a jobb anyagi megbecsülés feltételeit éppúgy, mint az időotthonokban a minőségi ellátáshoz szükséges eszközök biztosítását. Ebben az ügyben haladéktalan szakmai egyeztetés szükséges az időotthonok három legnagyobb fenntartója, a kormány, az egyházak és az önkormányzatok között.

4. Hogyan tartsunk távolságot az újraeledő városban?

A védekezés második szakaszának fontos célja, hogy a korlátozó intézkedések enyhítése ne járulhasson hozzá a fertőzés újbóli terjedéséhez. Ezért a védekezés második szakaszának intézkedései az első szakasznál jóval nagyobb mértékű differenciálást tehetnek indokolttá, földrajzi, életkori, vagy egyéb társadalmi szempontból.

A nem kívánt zsúfoltság Budapesten csúcsidőben, vagyis a munkakezdéshez és a munka befejezéséhez igazodó időpontokban jelentkezik a tömegközlekedési eszközökön. Ennek csökkentése a jelenlegi eszközpark teljes kihasználásával is megoldhatatlan, ugyanakkor célzott kormányzati intézkedésekkel előidézhető.

Ezzel is összefügg, ezért a kormánynak érdemben vizsgálnia szükséges a rugalmas munkaidő bevezetésének/előírásának lehetőségét, hogy a munkavállalóknak ne egyidőben, hanem időben is elnyújtva kelljen használniuk a közösségi közlekedést. Az iskolák újranyitását is kellő rugalmassággal kell tervezni, a tanórák rendjének és idejének szabályozását

is a társadalmi távolságtartás szabályainak kell megfeleltetni. A kiscsoportos oktatás, a szabadtéren történő tanítás, vagy akár a délelőtti-délutáni tanrend bevezetését illetően számos külföldi példa áll rendelkezésre.

A járvány mellett, a nyomában jelentkező gazdasági válság kezelésének is egyik hatékony eszköze lehet, ha a kormány, a német mintából kiindulva, az otthonról történő munkavégzést alapvető munkavállalói jogként szabályozná. A járvány alatti korlátozások idején kiderült, hogy a távmunka sok esetben praktikus, ezért azt érdemes lehet fenntartani a veszélyhelyzet utáni időkben is. A javaslat szerint a munkavállalóknak a veszélyhelyzetben jogukban állna otthonról dolgozni, amennyiben a munkaköréből adódó feladatokat onnan is el tudják végezni. A járvány elmúltával pedig a munkavállalók, a szabadsághoz hasonlóan igényelhetnék otthoni munkavégzést.

Budapesten az eddigi „zárások” helyett fel kell készülni a „nyitásokra”. Ez nem pusztán az eddig a szükséges távolságtartás miatt elzárt területek megnyitását jelenti, hanem azt, hogy az eddig ismert, népszerű találkozóhelyek mellett új területeket kell átadni a budapestieknek úgy, hogy az esetleges zsúfoltság minél jobban elkerülhető legyen. Időszakosan meg kell nyitni a gyalogosok és a biciklisták előtt új zónákat. Ez utóbbi Budapesten a rakpartok hétvégi autómentesítésével történhet, illetve a főváros több pontjára érdemes kiterjeszteni a VI. és VII. kerület által elkezdett átmeneti forgalomcsökkentett zónák kialakítását.

A távolságtartás szabályainak betartását egyéb „okos” megoldásokkal, például applikációk fejlesztésével lehet támogatni. Az „önkéntes digitális adatszolgáltatással” kapcsolatos kezdeményezések innovatív technológiát kínálnak. A digitális adatszolgáltatásokat részvételen alapuló projektekbe kell beágyazni, melyek keretében az állampolgárok közösen tehetnek a

járvány visszaszorításáért. Ennek során anonim, biztonságos és védett módon kellene rendelkezésre bocsátaniuk adataikat, hogy azok alapján jobb prognózisok készülhessenek, illetve előre jelezhetőek legyenek az esetleges zsúfoltságra vonatkozó adatok. Ezen adatok felelősségteljes kezelése csakis a személyes adatok megfelelő védelmének biztosítása mellett történhet.

5. Biztonságos vendéglátás, működő szolgáltatóipar

A vendéglátóhelyek, kiskereskedelmi egységek újranyitásának szabályait a biztonságos távolságtartás követelményeihez kell igazítani. Ennek fontos feltétele, hogy a vendégek kiszolgálása ne, vagy ne csak zárt térben történhessen, hanem - ahol csak fizikailag lehetséges - lehetőség legyen teraszok, szabadtéri helyek nyitására. Ezt szolgálja a kormány rendelete a teraszengedélyekkel kapcsolatos költségek elengedésére.

A város újranyitásából nem maradhatnak ki azok a most nehéz helyzetbe került vállalkozások, vendéglátóhelyek sem, amelyek nem rendelkeznek teraszengedéllyel. Ezért a budapesti városvezetés, a kerületekkel együttműködve, kiindulva a litván főváros példájából azt vizsgálja, milyen átmeneti szabályok megalkotásával tudja megnyitni a város köztereit a vendéglátóhelyek előtt úgy, hogy figyelemmel legyen a biztonságos távolságtartás szabályaira is. Ilyen szabályozás egyszerre szolgálja a budapestiek komfortérzetét és a városi szolgáltatóipar talpra állását, munkahelymegtartó képességét.

A városvezetés megvizsgálja, hogy a nyárra átmenetileg kisebb útszakaszok lezárhatóak-e úgy, hogy ott az utcában működő vendéglátóhelyek – a kellő távolság megtartása mellett – asztalokat helyezhessenek el. A bezártság

hónapjai után természetes vágya a budapestieknek, hogy az egyre jobb időben minél többet lehessenek a szabadban, találkozva akár hónapok óta nem látott barátokkal is. A teraszok számára rendelkezésre álló hely bővítése egyszerre szolgálja ennek a természetes társadalmi igénynek a kielégítését, és a válsággal talán leginkább sújtott vendéglátósok forgalmának növekedését.

6. Az arc eltakarásának szabályai

A kezdeti viták után nemzetközi szakmai konszenzus erősíti meg immár, hogy az orr- és száj eltakarására alkalmas eszközök kiterjedt használata, az ezzel kapcsolatos előírások csökkentik a fertőzés terjedésének lehetőségét. A maszkok viselése, az arc eltakarása hozzájárulhat annak elkerüléséhez is, hogy a korlátozások fokozatos enyhítésének szakaszában ismét gyors ütemben emelkedjen a fertőzések száma.

Ennek érdekében az arc eltakarásának előírásait a tömegközlekedés és a kereskedelmi egységek után ki kell terjeszteni. A vendéglátóhelyek újraindításának feltétele a személyzet kötelező maszkviselése. A játszóterek újraindítása esetén pedig a felnőttek számára érdemes előírni az arc eltakarását.

7. Újraszervezett közlekedés

A budapesti restart-stratégiának reagálnia szükséges a járvány nyomán megváltozott közlekedési szokásokra. Szerencsére a világban megnőtt az

alternatív közlekedési formák iránti igény. Egyes, - elsősorban kínai felméréseken alapuló- adatok arra utalnak, hogy az autóhasználat növekedésével is kalkulálni kell, ez azonban Budapest számára járhatatlan út. Már a járvány is előtt is több autó volt a Belvárosban, mint parkolóhely, a jelenleginél érdemben nagyobb autóhasználat szinte kezelhetetlen környezeti terheléssel járna, a légszennyezettség számos ismert hátrányos következménye mellett – tudományos kutatások megállapításai szerint – még a koronavírus-fertőzés lefolyását is súlyosbítja.

Az európai nagyvárosokban a biciklis közlekedés iránti igények növekedését mutatják a számok, ezt támasztják alá immár a budapesti adatok is. A járvány következtében átalakulnak a gyalogos közlekedés szokásai is, egyre többen vannak, akik a távolabbi utazások helyett inkább a gyalogos távolságban lévő kereskedelmi egységeket preferálják.

A főváros, még a járvány előtt előkészített forgalomcsillapítási terveivel összhangban növelni szükséges a biciklis és gyalogos közlekedés lehetőségeit a városban. Ezt szolgálják az újonnan létrehozott biciklis sávok is városszerte. Több nagyvárosban elezdődött a járdák kiszélesítésének, a biztonságos távolságtartásnak történő megfeleltetésének tervezése is. A járványra adott társadalmi reakciók e téren Budapest számára is kijelölik az irányt: új sétáló övezetek kialakítása szükséges. A rakpartok átmeneti megnyitásának tapasztalatai alapján, széleskörű társadalmi konzultáció nyomán érdemes erről döntést hozni, közösen a budapestiekkel.

Korábbi, még a koronavírus-fertőzés előtt született tudományos kutatások is bizonyítják, hogy járvány idején jelentős mértékű a bizalmatlanság a tömegközlekedés iránt. Ezt a budapesti közösségi közlekedés kihasználtságával kapcsolatos adatok is alátámasztják: a heti mintegy

egymilliárd forintos vesztesége a rendszer finanszírozhatatlanságával fenyeget.

A közösségi közlekedésben a járvány miatt kialakult helyzet immár halaszthatatlanná teszi a kormány többször megerősített ígéretének betartását, fővárosi buszbeszerzésekre szánt 3,2 milliárd forintnak azonnali biztosítását.

A közösségi közlekedés finanszírozásának lehetőségeiről, átalakításának módjáról, a közlekedésszervezés regionális alapokra helyezéséről a budapesti agglomerációs települések polgármestereinek bevonásával alakuljon mihamarabb szakmai egyeztető fórum.

+1 Budapest New Deal

A járvány nyomában érkező gazdasági-szociális válság a nagyvárosokban jelentkezik pusztító erővel. Budapestez ez a válság különösen nehéz helyzetben érte: mert bár itt termelik meg a GDP közel 40 százalékát, az itt megtermelt értékeknek minden európai nagyvárosnál nagyobb részét, 97 százalékát vonja el az állam. A fővárosnak – benne a kerületeknek – egyre növekvő feladatokat kell egyre csökkenő bevételekből ellátnia. A budapesti önálló források 70 százalékát kitevő helyi iparűzési adó bevételek – a kerületek bevételeivel együtt számolva – összesen akár több száz milliárd forinttal is csökkenhetnek az előttünk álló években.

Budapestnek ezért olyan eszközöket kell adni, amelyek a jelentőségének és válság általi érintettségének megfelelők. Budapest nélkül – pláne, Budapest ellenében – nem lehet élénkíteni a magyar gazdaságot, nem lehet sikeresen enyhíteni a hazai gazdasági és szociális válságot.

Budapest fokozatos és óvatos újraindításával egyidőben olyan új viszonyrendszert kell alkotnunk, amelyben számba vesszük a járványveszély által előhívott társadalmi reakciókat, és azokat a válságtüneteket is, amelyek már a koronavírus előtt itt dörömböltek az ajtónkon, például a klímaváltozást és a lakhatási szegénységet. A politikai intézkedéseknek nemzeti és nemzetközi szinten is az ökológiai és a társadalmi fenntarthatóság alapelveire kell irányulniuk

Az új Budapest-politikának, egy Budapest New Deal programnak a megalkotását a válságkezelő gazdaságélénkítéskor kell elkezdeni.